

PIONIERSBULLETIN

Kwartaaljournaal Pioniersbrigade | Pioniers van de Toekomst

Subsidie Pioniers

Het college van B&W heeft in haar vergadering van 28 november 2017 weer een subsidie van 15.000 euro toegekend aan de Pioniers van de Toekomst. Vanwege een verandering van de subsidie-regeling liet de bijdrage wat langer op zich wachten dan voorgaande jaren.

Naast gemeente Noordoostpolder is ook Waterschap Zuiderzeeland bereid de PvdT te sponsoren en gezamenlijk evenementen te organiseren. De contacten zijn aangehaald en de evenementencommissie heeft in december een afspraak om te kijken of er combinaties zijn te maken voor 2018.

PvdT geen ANBI-stichting

De PvdT is (nog) geen ANBI-stichting. ANBI staat voor Algemeen Nut Beogende Instelling. Reden hiervoor is dat er nog geen subsidieverstrekkingen zijn geweest die dat als eis stellen. Als stichting moet je dan veel financiële informatie publiceren op je website. Vanwege het werk dat daarmee gepaard gaat, heeft het bestuur besloten hier pas toe over te gaan als erom gevraagd wordt.

‘Lasting Fields’ en ‘Clean Coal’ made in Noordoostpolder

De Cleantechpioniers willen deelprojecten ondersteunen van de duurzame innovaties ‘Lasting Fields’ van Wim Steverink en ‘Clean Coal’ van Henk van Meijel.

Steverink, boerenzoon uit Tollebeek, heeft het concept ‘Lasting Fields’ bedacht. Onderdelen daarvan zijn het ontzien van de bodem door deze te bewerken met kleine, zelfrijdende landbouwmachines en intercropping, waarbij meerdere gewassen dooreen worden geteeld. „Maar er is nog niemand die zich heeft aangeboden om vijf à tien hectare op te zetten, want er komt heel veel bij kijken. Je moet aan investeringen denken met misschien wel zes nullen”, vertelt Guido Mangnus.

Er is echter wel veel goodwill. Marcel van der Voort werkt bij Wageningen Research in Lelystad. Hij vertelt: „We zijn een onderzoeksproject gestart met meerdere partners. Er wordt onder meer onderzocht of het uit kan, of het duurzamer is en welke gewassen te combineren zijn. Daarnaast zijn er partijen om Wim heen, die de bouw van machines in gang zetten. Het streven is om dat in Noordoostpolder te doen. Het is bedacht door een ondernemer van hier, dus willen we het hier ook bouwen en demonstreren”.

Cleantechpioniers richt zich op de energietransitie bij een potentieel voorbeeldbedrijf van ‘lasting fields’. „Ga je bijvoorbeeld zelf energie verbouwen, of ga je opwekken. Hoe ga je het energieplan uitwerken?”, vertelt Guido over het project dat de

Versterking evenementen

De themagroep evenementen heeft versterking gekregen van Tineke Alberts en Annemiek Vlaming. De groep organiseert jaarlijks drie evenementen die passen binnen het gemeentelijk beleid. Voor volgend jaar wordt ook gekeken of er evenementen zijn die in samenwerking met het waterschap georganiseerd kunnen worden. De groep is er tevens voor ondersteuning van evenementen die door de andere themagroepen worden georganiseerd.

14 deelnemers NNE

Het in juli 2017 van start gegane Netwerk Noordoostpolder Energieneutraal ontwikkelt zich goed. In de afgelopen maanden heeft het netwerk hard gewerkt om deelnemers te mobiliseren. Met de nieuwe deelnemer Aeres (voorheen Groenhorst) nemen er nu in totaal 14 partijen actief deel. Op maandag 11 december was er een netwerkbijeenkomst belegd in het gemeentehuis in Emmeloord. Echter op last van de burgemeester werd deze een paar uur voor aanvang geannuleerd vanwege de (verwachte) sneeuwval. Wordt vervolgd.

- vervolg voorpagina -

Cleantechpioniers opgestart hebben. „15 januari ligt er een sheet file klaar waarmee we verder gaan bespreken wat er allemaal bij komt kijken. Het gaat over de energiebalans om producten te telen tot te vermarkten. Energie is wat binnen de pioniers leeft en het project sluit goed aan bij mogelijkheid om Lasting Fields op de kaart te zetten.”

Clean Coal

Van Meijel is al ruim zeven jaar bezig met 'Clean Coal'. Hij heeft een machine ontwikkeld waarmee groenafval wordt omgezet naar een soort houtskoolbriket. Suikerriet bijvoorbeeld heeft veel biologische massa, waarvan maar een klein deel wordt verwerkt tot suiker. De rest van de plant blijft op het land liggen en verrot of wordt opgebrand.

Guido: „Er zijn landen waar volop groene massa beschikbaar is, maar waar mensen amper een vuurtje kunnen stoken om eten te koken. Van Meijel zet die groene massa om in bruikbare energie”. Door het controleren van het afbraakproces wordt bij het omzetten weinig energie verbruikt, een proces dat Van Meijel heeft beschreven en gepatenteerd.

Ook Van Meijel ontmoet veel enthousiasme, „maar om het commercieel te maken is lastig, omdat hij tegen partijen als Shell moet vechten”. De vinding wacht nu op subsidie van de Flevolandse Ontwikkelingsmaatschappij. „Zijn bedoeling is een kleine miniopstelling te maken. Daarvoor is subsidie beschikbaar, mits het aan de eisen voldoet zoals hij het beschreven heeft. Als het slagingskans heeft, heeft hij het zo ontworpen dat het in twee containers past en eenvoudig te verschepen is.”

De Cleantechpioniers hebben hun hulp aangeboden bij eventuele deelprocessen. „Hij worstelt nog met een aantal technische facetten en wij staan er voor open om mee te denken. We zijn benieuwd of het project begin volgend jaar voortgang krijgt.”

Biologische natuurwinkel

'Pioniers in Poldertoren', zoals omschreven in het Pioniersbulletin van september is niet opgepakt. De wethouder had het Pioniersbestuur benaderd om eventuele ideeën in te dienen. Het bestuur speelde dit weer door naar de Pioniersbrigade, „maar er is niets uitgekomen“, aldus Henk Tiesinga. „We hadden aanvankelijk wel een idee voor een natuurwinkel, maar zagen dat uiteindelijk toch niet zitten.“ Hij kon hierop wel meedelen dat er per 1 januari 2018 een biologische natuurwinkel in Emmeloord start. „Als een ander het doet, hoeven wij het niet te doen. Wij zijn er alleen om te initiëren en faciliteren.“

**FAIRTRADE
GEMEENTE**

Fairtradecluster

Annie van Zwol en Auke van der Hoek zijn samen samen met vertegenwoordigers van Fairtradegemeente Dronten naar Lelystad geweest om ervaringen te delen over het worden en zijn van Fairtradegemeente. „Lelystad wil ook fairtrade worden“, vertelt Auke. „Ze hebben ons gevraagd hoe we dat gedaan hebben en of we nog tips hebben. Als Lelystad ook fairtrade is, hebben we een klein cluster en kunnen we kijken of we zaken kunnen combineren. Misschien kunnen we ook de provincie en het waterschap erbij betrekken.“

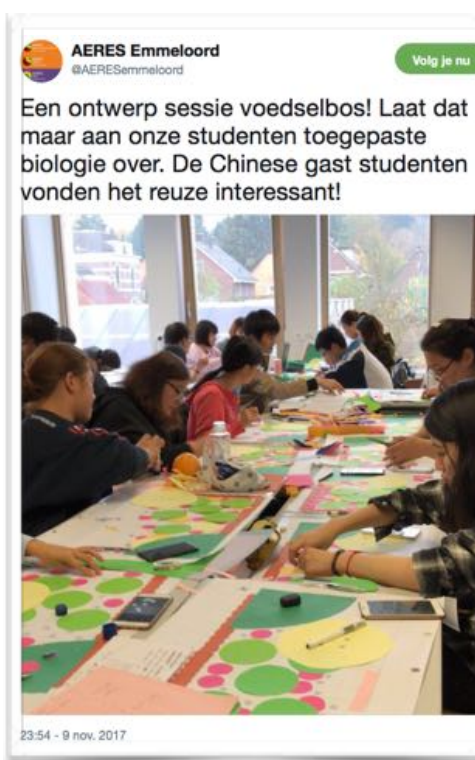
'Jong leren eten' en 'educatieboer'

De provinciale uitrol van het landelijke project 'Jong leren eten' is op 3 november in het provinciehuis gestart met een netwerkbijeenkomst. De Voedselpioniers waren erbij.

„Een beetje als buitenbeentje“, zegt Truus Vlaming, „want verder waren er vooral mensen vanuit het onderwijs“. Onderdeel van het project is de oprichting van een netwerk van educatieboeren. De Voedselpioniers hebben het op zich genomen zo'n netwerk in Noordoostpolder op te zetten. „In ieder dorp zoeken we één of twee boeren die hieraan mee willen doen“, licht Marc van Niekerk toe, „Dat lukt aardig, maar we missen er nog een aantal in de hoek Bant, Creil, Rutten en Espel“.

Als een boerenbedrijf geschikt wordt bevonden, kunnen scholen er naartoe voor een rondleiding en daar staat een vergoeding tegenover. „Educatieboeren sluit aan op 'Jong leren eten'. Kinderen zien waar hun eten vandaan komt. Vervolgens zouden ze met die producten op school kunnen koken.“ Scholen worden in de toekomst verplicht gesteld om iets dergelijks aan de leerlingen aan te bieden. „Hiervoor wordt waarschijnlijk in april een onderwijsmarkt gehouden in Lelystad“, vult Truus aan. „Wij hebben er op aangedrongen er ook één te organiseren in Noordoostpolder.“

Voedselbos

Een voedselbos in het Emmelerbos is nog een pril plan. Betrokken partijen zijn de gemeente, Aeres, IVN, kinderboerderij Emmelerbos en de Voedselpioniers. Door de essentaksterfte moeten grote stukken bos worden gerooid. Het idee is om zes hectare om te turnen tot voedselbos. Vanuit de Voedselpioniers is Digni van den Dries vanwege zijn ervaring gevraagd het project aan te sturen.

Voorwaarden Fairtrade aangepast

Fairtradegemeenten moeten aan steeds terugkerende voorwaarden voldoen om de status te behouden. „En dat is best een probleem“, zegt Auke, „waar we allemaal mee worstelen“. Zo bleek tijdens een bijeenkomst van Fairtradegemeenten in Nieuwegein, waar hij samen met Annie namens Noordoostpolder naartoe ging. „Waar haal je mensen vandaan, hoe krijg je mensen gemotiveerd om steeds hetzelfde te doen? Je moet bijvoorbeeld ieder jaar weer winkels en restaurants bellen om te vragen of ze mee willen doen.“ Gelukkig heeft de overkoepelende organisatie dat signaal opgepikt. „Bepaalde eisen worden anders ingevuld. Dat scheelt ons werk om te zorgen dat we Fairtradegemeente blijven.“ De regionale bijeenkomsten hebben meerwaarde. Thema's kunnen bijvoorbeeld gezamenlijk opgepakt worden. Vraag is alleen of regio west qua ligging de meest geschikte regio is om bij aangesloten te zijn.

Aandacht Fairtrade

De Fairtradegroep heeft versterking gekregen van Agnes Olgers. Haar werk in het basisonderwijs en contacten bij de bovenschoolse directie, bieden de Fairtradegroep een ingang bij de scholen. Daarnaast is er een enthousiasmerende brief voorbereid die via de burgemeester aan de scholen wordt gestuurd.

Veel belangstelling voor workshops voedselverspilling

De Voedselpioniers verzorgen op verzoek van de gemeente workshops tegen voedselverspilling. De belangstelling is groot.

De gemeente biedt de workshops gratis aan haar burgers aan uit dank voor goed afvalscheiden. Maar er wordt nog teveel voedsel verspild zo blijkt, want in ons restafval zit 18 % voedselafval. Om dat onder de aandacht te brengen gaven de Voedselpioniers in eerste instantie vijf workshops in de maanden november en december. Dat is uitgebreid met vijf workshops in januari en februari. „Maar die zitten ook al bijna vol“, zegt Truus Vlaming die de workshops samen met Roelfien Wuestenenk geeft bij Studio Te Gast in Creil. De gemeente betaalt 25 euro persoon voor deelname. Aanmelding voor de workshops loopt via de gemeente en iedere deelnemer kan slechts één keer deelnemen.

De Voedselpioniers hebben nu ook een vraag lopen van Carrefour om cursussen te verzorgen voor mensen met een smalle beurs. Vanwege de vraag wordt vanuit de vergadering geopperd om de workshops voedselverspilling aan te blijven bieden tegen betaling. Er moeten dan wel meer mensen bereid zijn om de workshops te geven, omdat het voor twee vrijwilligers te belastend is. Dat geldt tevens voor de smaaklessen voor scholen die vanuit de Voedselpioniers worden gegeven. Ook Aeres (vh. Groenhorst) zou bezig zijn met smaaklessen en benadert basisscholen hiervoor. De Voedselpioniers kunnen bekijken of er combinaties te maken zijn.

Fairtrademarkt

De najaarseditie Fairtradeweek van 28 oktober tot en met 5 november is vrijwel ongemerkt aan de Pioniers voorbijgegaan, al is er nog wel een persbericht uitgegaan en is er paginagroot geadverteerd. De Wereldwinkel had een proeverij, besteedde speciale aandacht aan Seepje - een milieuvriendelijk schoonmaakproduct op basis van de Sapindus-vrucht uit Nepal - en stond op de streekmarkt in Emmeloord met Tony's Chocolonely.

Ongelijk verdeeld

Dat er valt nog veel valt te verbeteren op het gebied van eerlijke handel, blijkt uit het verhaal achter de 'Tony's Chocolonely'-repen. Iedereen heeft zich vast wel eens afgevraagd waarom die niet in gelijkmatige breekblokjes zijn verdeeld, want zo kun je niet eerlijk delen. En dat is nu net de symboliek achter de vorm van de Tony Chocolonely-reep. „Zolang de cacaoketen ongelijk verdeeld is, blijft onze reep dat ook”, staat op tonyschocolonely.com. De missie van Tony's is: „Samen maken we 100% slaafvrij de norm in chocolade”. De route daarnaartoe is bewustzijn bevorderen, het goede voorbeeld geven en anderen stimuleren dit voorbeeld te volgen.

Symposium voor bewustwording

„Het symposium is bedoeld voor bewustwording en gezaaid is er!”, concludeert Henk Tiesinga over het symposium dat op 9 oktober werd gehouden.

180 belangstellenden uit een brede laag van de bevolking kwamen op het symposium met Thomas Rau af. De symposiumcommissie had verwacht dat Rau zijn verhaal meer zou toespitsen op de Noordoostpolder. „Dat was voor ons wel wat teleurstellend”, zegt Titie Kuiken, „maar we hebben veel positieve reacties gehad van mensen die zijn verhaal niet kenden en het heel inspirerend vonden”. „Bovendien heb je zo'n bekende naam nodig om publiek te trekken”, vult Taco Buissant des Amorie aan.

Meet-up

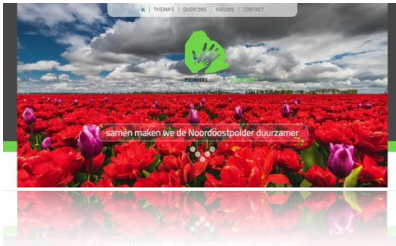
Naar aanleiding van evaluaties van eerdere symposia besloot de symposiumgroep het symposium van dit jaar een vervolg te geven met een meet-up. „Hoe daar mee om te gaan is nog pionieren”, zegt Roos Menkveld over die bijeenkomst. „Er kwamen acht personen op af, maar hun inbreng was zo uiteenlopend, dat wij nog zoekende zijn in hoeverre we daarin de kar moeten trekken.” De commissie krijgt het advies het initiatief te laten bij degenen die met ideeën komen.

Award

Tijdens het jaarlijks symposium wordt ook de Duurzaamheidsaward uitgereikt. Het voorstel is om hier een volgende keer wat meer allure aan te geven.

De symposiumcommissie roept iedereen op ideeën voor thema's voor een volgend symposium in te dienen. Daarnaast is er behoefte aan 'personele' versterking.

Een verslag over het symposium met Thomas Rau is te vinden op: <https://noordoostpolder.nieuws.nl/nieuws/14156/mind-change-bezit-naar-bruikleen/>

Websiteperikelen

Manouschka van Rijswijk en Ilse Gnodde hebben samen een plan van aanpak opgesteld om de mogelijkheden van de vernieuwde website te optimaliseren. Ze lopen er tegenaan dat een aantal wensen binnen het huidige contentmanagementsysteem (nog) niet mogelijk zijn. Bijvoorbeeld een goede agendafunctie moet door de websitebouwer nog worden ingebouwd. Daarnaast moet het mogelijk zijn de bezoekersresultaten te meten via Google Analytics. Verdere doelstellingen zijn het achterhalen van de content van de oude website

en het verbeteren van de leesbaarheid van de huidige content. Alhoewel het beheer van de website nog niet helemaal optimaal is, roepen de dames wel op om relevante informatie te delen. „Ook al is het niet van de pioniers, maar het is wel interessant voor de doelgroep, stuur het dan alsjeblieft op.”

Groene NLD heeft last van impact stroomranking

Noordelijk Lokaal Duurzaam, de energiemaatschappij waarmee ook de Energie Pioniers Noordoostpolder samenwerken, garandeert 100 procent groen te zijn. Toch krijgt NLD geen 10 in de ranglijst duurzaamheid stroomleveranciers. Waarom niet?

Consumenten zijn gevoelig voor rankings. De EPN is dan ook al meerdere keren door aangesloten leden aangesproken op de lage waardering van NLD. Na de laatste ranking in oktober heeft NLD gereageerd met een uitvoerige verklaring op haar website. De criteria die voor de ranking gehanteerd worden, houden volgens die verklaring geen rekening houden met de manier van werken van NLD.

Complexe werkwijze NLD

In de ranking krijgen energiebedrijven die zelf productiecapaciteit voor groene energie in Nederland realiseren veel punten. NLD heeft geen eigen bronnen en scoort daar dus niet op. Er wordt in de ranking echter voorbij gegaan aan de constructie van samenwerking met lokale coöperaties die groene energie opwekken.

De coöperatieve energiebeweging zit bovendien complex in elkaar, waardoor „het in in de verte wat lijkt op de papieren trucs die veel energiereuzen gebruiken om sjoemelstroom te maken”, schrijft NLD op haar site. „In werkelijkheid hebben we het over groene stroom die in het noorden is opgewekt en we ook in het noorden verkopen.”

De derde reden voor de matige score in de stroomranking heeft te maken met risicodekking. „We zijn een jonge beweging en een nog jonger energiebedrijf. We groeien hard en dus moeten we risico's vermijden. Dat doen we door voorzichtig in te kopen.” Zo koopt NLD een deel van de door een van haar partners in het noorden opgewekte groene stroom via Eneco terug. In de ranking wordt dat echter niet gezien als lokaal opgewekte stroom.

De volledige verklaring van NLD is hier te lezen: <https://www.noordelijklokaalduurzaam.nl/over-ons/nieuws/noordelijk-lokaal-duurzaam-is-100-groen>

Interessant is ook de column op rtlz.nl van Henri Bontenbal (energie-expert bij Stedin) die de ranking schaaft onder de noemer 'appels met peren vergelijken': <https://www.rtlz.nl/opinie/column/henri-bontenbal/appels-met-peren>

DuurzaamDoor

Het Kennisprogramma DuurzaamDoor van de rijks-overheid krijgt zijn vertaling naar de provincie.

Doel van het programma is „het bereiken van een groene, duurzame economie door kennis te ontwikkelen en verspreiden, door betrokkenheid en bewustwording te vergroten en door samenwerking te bevorderen”. DuurzaamDoor richt zich op 5 inhoudelijke thema's: biodiversiteit, circulaire economie, energie, voedsel en water. Op provinciaal niveau zijn de Voedselpioniers al aangeschoven bij de tafel Voedsel. „Dat lijkt ons voor de hand liggend”, aldus Henk Tiesinga. „We zijn nu ook door een provincieambtenaar geattendeerd op de tafel Regionaal Netwerk. Als je in de eerste ronde mee gaat doen, dan heb je de meeste kans om dingen in te brengen die opgepakt gaan worden.” Zaken die de Pioniers hebben ingebracht zijn: Hoe komen we aan sponsoring of andere middelen bij een vrijwilligersorganisatie? Hoe kunnen wij competentie van vrijwilligers toegankelijk in kaart brengen? Hoe kan bij onze vrijwilligers de binding met de organisatie en onderling versterkt worden en het eigenaarschap van onze organisatie meer ervaren worden?

*Tekst en opmaak:
Margé Hof Publicaties*

Impuls voor project POWER Energiepioniers

Energiepioniers Noordoostpolder heeft een waardecheque van 5.000 euro ontvangen van de Movares Foundation. Het bedrag wordt ingezet voor het project POWER.

V.l.n.r. Maarten van Noord (Movares), Albert Klein Tijssink (Energiepioniers), Conny Vermeulen-Oninckx (Movares Foundation). ©gemeente Noordoostpolder

Bij de ingebruikname van hoogspanningsstation Emmeloord Zuidervaart op 8 november schonk netbeheerder Tennet genoemd bedrag aan de Movares Foundation. Dit uit waardering voor het werk dat Movares Adviseurs & Ingenieurs uit Utrecht heeft gedaan voor de totstandkoming van de hoogspanningsinfrastructuur voor de aansluiting van windpark Noordoostpolder.

De Movares Foundation stelt het door TenneT geschonken bedrag in de vorm van dienstverlening ter beschikking aan een duurzaamheidsinitiatief, in dit geval een project van de Energiepioniers. Gezamenlijk is besloten de dienstverlening ter waarde van 5.000 euro in te zetten voor POWER.

Het project POWER richt zich op huishoudens die te maken hebben met energiearmoede. Deze gezinnen zien meer dan tien procent van hun inkomen opgaan aan energielasten. Energiepioniers wil die kwetsbare categorie met advies en ondersteuning helpen haar energielasten te beheersen. Met de bijdrage van Movares kunnen 20 gezinnen geholpen worden.

EPN heeft voor het project POWER tevens 1.800 euro ontvangen van de Flevolandse Milieufederatie.